

Euroopa territoriaalse koostöö uudiskiri

nr 2 – sügis 2007

Tarkusekuu algusega võib tööka suve peaaegu lõppenuks lugeda ja tõdeda, et Euroopa territoriaalse koostöö programmide ettevalmistamine ei ole peatunud: Euroopa Komisjonile esitati juunis kinnitamiseks Eesti-Läti ja Kesk-Läänemere piiriülese koostöö programmid, läbirääkimised jätkuvad juba esitatud Läänemere piirkonna koostööprogrammi (INTERREG IV B), INTERREG IV C ja INTERACT II osas.

Sügis toob kaasa mitmed huvitavad üritused, millest tähtsaimaks võib Eesti taotlejate jaoks pidada 13. novembril 2007.a Tallinnas Viru Hotellis toimuvat Euroopa territoriaalse koostöö teabepäeva, kus muuhulgas tutvustatakse lähemalt kõiki tähtsamaid territoriaalse koostöö programme perioodil 2007-2013. Teabepäeva ning muude eesseisvate ürituste kohta saab rohkem lugeda uudiskirja viimaselt leheküljelt.

Lisaks peatume sätiseses numbris lähemalt kolmel piirkondadevahelisel koostööprogrammil, mis eelmisel korral tagaplaanile jäid: URBACT II, ESPON 2013 ja INTERACT II. Püüame avada ka tähtsamaid territoriaalse koostöö alaseid mõisteid.

Täname kõiki, kes saatsid meile kommentaare eelmise uudiskirja kohta. Ootame neid edaspidigi aadressil etc@siseministeerium.ee ning soovime huvitavat lugemist!

URBACT II

Euroopa Ühenduse Algatuse URBAN programm URBACT jätkub aastatel 2007-2013 piirkondadevahelise koostööprogrammina URBACT II nime all.

Eesmärgid

URBACT II programmi peamiseks eesmärgiks on edendada Euroopa Liidu 27 liikmesriigi ning Norra ja Šveitsi linnade koostöö kaudu säästvat ja jätkusuutlikku integreeritud linnaarengu poliitikat ja vastavaid praktikaid. Programm toob kokku erinevaid kohalikul ja regionaalsel tasandil linnade arenguga tegelevaid osapooli, vahetamiseks kogemusi, õppimaks ning leidmaks parimaid praktikaid erinevates linnapoliitika valdkondades ja suurendamiseks sealhulgas vastavate poliitikate ja meetmete mõju ning tõhusust linnade säästvale arengule.

Eriomaseid eesmärke on kolm: esiteks – aidata kaasa linnapoliitika kujundajate ja praktikute kogemuste vahetamisele ning õppimisele säästva linnaarengu valdkonnas. Samuti soovitakse edendada vastavate kogemuste ja praktikate tõhusat rakendamist kohalikus (linnade) arendustegevuses.

Teiseks – linnade kogemuste ja parimate praktikate (eelkõige programmi raames toetatavate temaatiliste koostöövõrgustike väljundina loodud oskusteabe ning praktikate) levitamine ning vahendamine;

Kolmandaks – linnapoliitika kujundajate ja praktikute ning Konvergensti ja Konkurentsivõime eesmärgi programmide rakendajate nõustamine, töötamiseks välja ja viimaks ellu integreeritud tegevuskavasid säästva linnaarengu valdkonnas muude Euroopa Liidu struktuurifondide programmide kaudu.

Prioriteetid

Linnad kui kasvumootorid ja töökohtade loojad: 44% programmi Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF) toetuse mahust keskendub järgmistele alateemadele: ettevõtluse edendamine; innovatsioon; ja teadmispõhine majandus; tööhoive ja inimkapitali arendamine.

Atraktiivsed ja ühtekuuluvad linnad: 50% programmi ERDF-toetuse kogumahust suunatakse puudustkannatavate ja arengumahajäämusega linnaosade integreeritud arendamisele; sotsiaalsele integratsioonile; keskkonnaalaste probleemide lahendamisele ning

integreeritud linnaarengu strateegiate ja valitsemisvormide väljakujundamise toetamisele.

Rahastamine ja partnerlus

URBACT II programmi rahastatakse aastatel 2007-2013 ERDFi vahenditest kokku 53,3 miljoni euro ulatuses. Omafinantseerimise määra Eesti kasusaajate jaoks on vähemalt 20% abikõlblikest kuludest.

Programmis saavad osaleda ning ERDF toetust kasutada kõik EL liikmesriikide ning Norra ja Šveitsi linnalised kohalike omavalitsuste üksused või tihedamat koostööd tegevad laiemad linnapiirkonnad, samuti regionaalsed omavalitsused, liikmesriikide valitsusasutused ning ülikoolid ja uurimisasutused (linna-liste tegevusvaldkondade puhul).

Uuel perioodil saavad projektides osaleda kõik linnad olenemata elanike arvust. Kasusaaja peab olema avaliku sektori institutsioon või avaliku sektoriga võrdsustatud isik. Võrgustikus osalevate osapoolte arv on olenevalt koostöö tüübist piiratud 8-12 partnerini.

Lisaks saab igas projektis partnerite või vaatlejatena osaleda kuni 2 linna väljastpoolt Euroopa Liitu ja muud

institutsioonid (sh rahvuslikud või rahvusvahelised linnade ühingud, eraettevõtted ja muud kasumitaotluslikud organisatsioonid), saamata selleks ERDF toetust.

Rakendamine

Liikmesriikide nimel jälgib programmi elluviimist ja eesmärkide saavutamist seirekomitee, mille koosseisus on igast riigist kuni kaks liiget (Eestit esindavad komitees Tallinna Linnavalitsus ja Siseministeerium). Programmi sekretariaat asub Pariisis.

URBACT II programmidokument esitati Euroopa Komisjonile lõplikuks kinnitamiseks 25. juunil 2007.a. Dokumendi on heaks kiitnud ka Eesti Vabariigi Valitsus. Lisainformatsiooni programmi kohta saab programmi sekretariaadi kodulehelt <http://www.urbact.org>.

Programmi kontaktisikuteks Siseministeeriumis on Eedi Sepp: tel. 612 5149; e-post:

eedi@siseministeerium.ee ning Ene Padrik: tel. 612 5109; e-post: ene@siseministeerium.ee.

ESPON 2013

ESPON (*European Spacial Planning Observation Network*) sai alguse 1999. aastal. Perioodil 2007-2013 rakendatakse ESPONi jätkuprogrammi ESPON 2013.

Eesmärgid

ESPON 2013 eesmärgiks on suureda Euroopa Liidu regionaalpoliitika tõhusust, parandada teadmisi Euroopa territoriaalsest tervikkusest ja toetada EL riikide planeerimisalase koostöö raames tehtavaid uuringuid.

Programm aitab kaasa ka Euroopa tasandil ruumilise planeerimise ja regionaalarenguga tegelevate teadlaste koostöövõrgustike tekkele ja arendamisele.

ESPONi programm pakub võrreldavat territoriaalse dünaamika alast statistikat, analüüsi ja teavet kõigi Struktuurifondide programmide rakendajaile, et investeringuid ja sekkumist paremini suunata ja tekitada sünergia erinevate sektorite poliitikate vahel.

Samas tehakse ulatuslikku koostööd INTERREG IVC, URBACT II ning INTERACT II programmide

ehk teiste piirkondadevahelise koostöö programmidega.

Prioriteedid

ESPON 2013 programmil on viis prioriteeti, mis peegeldavad programmi strateegiat ja üldesmäärke:

- (1) territoriaalse arengu, konkurentsivõime ja sidususe teemalised uuringud: territoriaalsete trendide, perspektiivide ja poliitikate mõju uurimine;
- (2) nõudlusest tulenevad analüüsid: eri tüüpi territooriumide areng Euroopa perspektiivis;
- (3) teaduslik alus ja meetodid: territoriaalsed indikaatorid ja andmed, analüütilised meetodid ja teadusala tugi;
- (4) uuenduste rakendamine ja osalemine: võimekuse tõstmine, dialoog ja võrgustumine;
- (5) tehniline abi, analüütiline tugi ja kommunikatsioon.

Rahastamine ja partnerlus

Programmi kaasrahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF) vahenditest, mis ulatuvad 2007-2013 programmiperioodil 34 miljoni euron. Rahvuslik omafinantseerimine peab katma

vähemalt 25% abikõlblikest kuludest.

Programmis osalevad lisaks 27 Euroopa Liidu liikmesriigile ja Euroopa Komisjonile vaatlejatena ka Euroopa Liidu kandidaatriigid. Nagu eelmiselgi perioodil, saavad täieõiguslike liikmetena koostöös osaleda ka Norra, Šveits, Island ja Liechtenstein. Elluviimise järgus kavatsetakse aga programmi kaasata teisigi naaberriike ning uusi kandidaatriike.

Programmi abikõlblikuks piirkonnaks on kogu Euroopa Liidu territoorium.

Abikõlblikeks partneriteks ESPON 2013 programmis on avaliku sektori asutused ja organisatsioonid ning nendega võrdsustatud asutused ja organisatsioonid. Erinevate prioriteetide lõikes esineb partnerluse osas nii piiranguid kui lisavõimalusi.

Sõltuvalt prioriteedist rahastatakse erinevaid uuringute ja avalikustamise alaseid tegevusi:

- analüüsid ja uuringud,
- andmebaaside loomine ja täiendamine,
- publikatsioonid,
- seminarid ja töötoad,
- koostöövõrgustike loomine
- jms.

Rakendamine

ESPON 2013 programmidokumendi kolmas täiendatud versioon esitati Euroopa Komisjonile kinnitamiseks 16. juulil 2007.a. Loodetavasti kiidetakse see heaks 2007.a septembris.

Programmi keskseks rakendusasutuseks on Luksemburgi Siseministeerium, igas liikmesriigis asub programmi rahvuslik kontaktisik.

ESPONi trükiseid on võimalik saada Siseministeeriumi planeeringute osakonnast, käimasolevate projektide materjalidega ja programmi endaga saab lähemalt tutvuda ESPONi koduleheküljel www.espon.eu.

Programmi kontaktisikuks Siseministeeriumis on Maila Kuusik: tel. 612 5178; e-post: maila@siseministeerium.ee

INTERACT II

Olemuselt on INTERACT II näol tegemist tehnilise abi programmiga, mille raames püütakse parendada Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames elluviidavate programmide rakendamist.

Programmi sisuks on info- ja kommunikatsioonivõrgustike siseseadmine ning teabe ja kogemuste jagamine ja koolituste, seminaride jms ürituste korraldamine eelkõige territoriaalse koostöö programmide korraldusasutustele ning programmide tehnilistele sekretariaatidele.

Eesmärgid

Programmi üldiseks eesmärgiks on pakkuda sihtgruppidele tuge, et Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi programmide rakendamist tõhusamaks muuta.

Elluviimine ja rahastamine

Programmis taotlusvoorusid ei ole ning projekte ei rahastata.

INTERACT II programmi sihtgrupiks on institutsioonid ning organisatsioonid üle Euroopa, mis tegelevad Euroopa territoriaalse

koostöö programmide rakendamisega: programmide korraldusasutused, tehnilised sekretariaadid, seirekomiteed ja rahvuslikud kontaktisikud, sertifitseerimis- asutused ja auditeerivad asutused.

Põhirõhk asetatakse sihtrühma huvigruppide vahelisele teadmiste genereerimisele ja jagamisele, protseduuride ja vahendite parendamisele ning hea valitsemise lähenemiste levitamisele huvitatud sihtgruppide seas.

Tegevused hõlmavad:

- teabe kogumist: uuringud, käsiraamatud, andmebaasid jne,
- koostööd: sihtgruppide vaheline koostöö ehk konverentsid, koolitused ja muud üritused,
- teabe levitamist ja avalikustamist: koduleheküljed, pressikonverentsid, näitused jms,
- kvaliteedijuhtimist: sisemine ning välimine kvaliteedijuhtimine.

INTERACT II programmi rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF) vahenditest, mis ulatuvad aastatel 2007-2013 34 miljoni euron. Lisaks rahastatakse Euroopa välispiiri taguste partnerite osalemist

programmis Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi (ENPI) vahenditest.

Programmi geograafiliseks ulatuseks on kõik 27 liikmesriiki.

Rakendamine

INTERACT II programmi-dokument esitati Euroopa Komisjonile heakskiitmiseks juunis. Dokumendi on heaks kiitnud ka Eesti Vabariigi Valitsus.

Programmi rakendamist jätkatakse nelja INTERACT punkti kaudu, mis keskenduvad antud regioonis asuvatele sihtgruppidele ja alluvad INTERACT sekretariaadile.

Programmi korraldusasutuseks on Austria Riigikantselei ning programmi tehniline sekretariaat asub Viinis. Ülejäänud INTERACTi punktid asuvad Valencias (Hispaania), Viborgis (Taani) ja Turus (Soome).

Programmi kontaktisikuks Siseministeriumis on Krista Kampus: tel. 612 5148; e-post: krista@siseministerium.ee

Eesti-Läti koostöö- programmi uudised

Eesti-Läti piiriülese koostöö programm on saanud Euroopa Komisjonilt positiivset tagasisidet. Hetkel tegeletakse Komisjoni küsimustele vastamisega ning võib loota, et programmidokument kiidetakse heaks novembris - sel juhul on programm avaneda toetuste taotlemiseks juba 2007.a detsembris või 2008.a jaanuaris.

Samaaegselt on valminud ka programmi juhendmaterjal taotlejatele ning on hakatud moodustama programmi tehnilist sekretariaati Tartusse Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse juurde.

Sekretariaadi juhatajaks on valitud avaliku konkursi kaudu Peeter Unt. Peeter on varem töötanud muuhulgas BSR INTERREG IIIB Riia sekretariaadis projektijuhina ja omab mitmeaastast piiriülese koostöö programmide elluviimise kogemust. Peagi kuulutatakse välja ka konkursid Tartu sekretariaadi projektijuhtide ametikohtadele.

Tartu sekretariaadi kontaktandmed:

Juhataja: Peeter Unt
Riia 181a, 51014 TARTU
Tel. 763 5374

Sõnaseletusi

Euroopa territoriaalse koostöö programme tundma õppides tuleb kokku puutuda uute mõistetega, mida sageli tekstis hästi lahti ei seletata. Seepärast püüame avada mõningaid olulisi mõisteid ning väljendeid, mis esinevad peaaegu kõigis programmidokumentides.

De minimis aid/rule - vähese tähtsusega abi

Vähese tähtsusega abi reegli kohaselt ei pea teatavast summast väiksema riigiabi eraldamisest Euroopa Komisjoni eelnevalt teavitama. Vastavalt EV konkurentsiseaduse artiklile 33 ja Euroopa Komisjoni määrusele 69/2001 ei mõjuta ühele ettevõttele antav abi liikmesriikide vahelist kaubandust ja ei moonuta konkurentsi, juhul kui see jääb kolme aasta jooksul alla 100 000 euro. (Seega ei puuduta see asutamislepingu artiklit 87 lg 1.)

Abi andmise korral tuleb selgeks teha, millises summas on abi saajale eelneva kolme aasta jooksul vähese tähtsusega abi antud. Vähese tähtsusega abi tuleks käsitleda antuna ajast, mil abisaaja omandab seadusliku õiguse seda abi saada.

Public equivalent body - avaliku sektoriga võrdsustatud asutused ja organisatsioonid

Vastavalt EL riigihangete alasele seadusandlusele (Nõukogu Direktiiv 93/36/EMÜ) peavad avaliku sektoriga võrdsustatud asutused ja organisatsioonid vastama järgmistele tingimustele:

- a) on loodud avalikes huvides ja ei oma tööstuslikku- või ärilist iseloomu ja
- b) on juriidilised isikud,
 - mida rahastatakse põhiliselt riigi-, regionaal- või munitsipaalasutuste või teiste avalik-õiguslike institutsioonide poolt või
 - mille juhtimist kontrollitakse eelpoolnimetatud isikute poolt või
 - mille rohkem kui pooled juht- või järelevalveorganite liikmetest on nimetatud riigi-, regionaalsete, kohalike või teiste avalik-õiguslike institutsioonide poolt

Adjacent/adjoining area - Piirnev ala

ERDF määruse (EÜ) nr 1080/2006 artikkel 21 kohaselt võib ERDF vahenditest kuni 20% ulatuses rahastada kulusid, mis leiavad aset programmi abikõlbliku alaga külgnevates piirkondades. Projekti tasandil võivad selised kulutused olla abikõlblikud,

kui projekt ei ole suuteline nimeetatud partnerite osalemiseta eesmäärke saavutama või kui kulutused toovad kasu koostööeesmärgiga hõlmatud piirkondadele.

Piiriülese, riikidevahelise ja piirkondadevahelise koostöö raames võib kuni 10% ERDF vahenditest kasutada väljaspool Euroopa Ühendust asuvate riikide aladel läbiviidavate tegevuste toetamiseks, juhul kui tegevus on kasulik ühenduse piirkondadele. Iga programmi abikõlblikud piirkonnad ja piirnevad alad on välja toodud vastavas programmi-dokumentis.

ERDF – European Regional Development Fund – Euroopa Regionaalarengu Fond

Euroopa Regionaalarengu Fondi eesmärgiks on aidata vähendada liidu regioonidevahelist ebavõrdsust. ERDF asutati 1975. aastal ja selle kaudu rahastatakse vaesemate regioonide arenguprojekte. ERDF on Euroopa Liidu Struktuurifondidest mahult suurim.

ERDF vahenditest rahastatakse infrastruktuuri, investeringute, töökohtade loomise ja kohaliku arengu ja väikeettevõtluse alaseid projekte, kaetud on kõik peamised arenguvaldkonnad alates transpordist kuni sotsiaalse infrastruktuuri arendamiseni.

ENPI – European Neighbourhood and Partnership Instrument – Euroopa naabrus- ja partnerlusvahend

Euroopa naabrus- ja partnerlusvahendi abil rahastatakse Euroopa Liidu naabrite arengut. Alates 2007.a osutatakse Euroopa Naabruspoliitika (ENP) raames abi uue rahastusvahendi - ENPI - kaudu.

ENPI eesmärgiks on jätkusuutlik areng, lähenemine ELi poliitika-tele ja seadusandlusele ning välispiiri ülese koostöö viimine uuele tasemele. ENPI hakkab asendama praeguseid instrumente nagu MEDA, TACIS jt.

ENPI abil rakendatakse ENP tegevuskavasid, mille abil kaastatakse naaberriigid lõpuks ELi siseturgu. Õigusaktide ühtlustamist, regulatsioonide lähendamist ja institutsioonide rajamist toetatakse kogemuste vahetamise, pikaajalise mestimise jms abil.

Samuti pakub instrument ELi naaberriikidele (sh Venemaale) innovatiivset võimalust osaleda ühisprogrammides, mis toovad koostööprojektides kokku ELi regioonid ning nendega ühise piiriga partnerriigid. ENPI piiriülest komponenti kaasrahastab Euroopa Regionaalarengu Fond.

Euroopa territoriaalse koostöö teabepäev **13.11.2007 Viru Hotellis**

Kutsume kõiki huvilisi osalema Euroopa territoriaalse koostöö teabepäeval, mis toimub teisi-päeval 13. novembril Viru hotellis (ruum Grande).

Tegemist on teabepäevaga, kus soovime anda koostööpartneritele, võimalikele taotlejatele ja muile huvitatuile teavet Euroopa territoriaalse koostöö (Euroopa Liidu Ühtekuuluvuspoliitika 3. eesmärk) 2007-2013 programmide olemuse ja võimaluste kohta, ent jagame ka üldisemat huvitavat programmidega seotud informatsiooni.

Teabepäeva esimeses osas saavad sõna regionaalminister Vallo Reimaa, Siseministeeriumi regionaalarengu osakonna Euroopa territoriaalse koostöö büroo juhataja Krista Kampus ning ekspertidena Marek Tiits (Balti Uuringute Instituut), Sirje Vinni (Liikumine Kodukant), Allan Gromov (Keskkonnaministeerium) jt. Päeva teises pooles tutvustame lühidalt 2007-2013 Euroopa territoriaalse koostöö programme ja toimub töö kolmes paralleelses töötoas:

- (1) Eesti-Läti ja Eesti-Läti Vene piiriülesed koostöö-programmid
- (2) Kesk-Läänemere piiriülene koostööprogramm ja Läänemere piirkonna riikidevaheline koostöö-programm
- (3) Piirkondadevahelise koostöö programmid (eelkõige INTERREG IVC ja URBACT II)

Töötubades jagame täpsemat teavet kõigi programmide kohta ning proovime leida vastused Teie küsimustele. Esinema on palutud mitmed Eesti projekti-partnerite esindajad, kes jagavad oma kogemusi INTERREG-projektide elluviimise kohta ja annavad head nõu tulevastele taotlejatele: sõna saavad Roomet Leiger (Eesti Mereakadeemia), Sille Talvet (SA Lõuna-Eesti Turism), Rene Tõnnisson (SA Tartu Teaduspark), Anne Veevo (Narva Linnavalitsus) jt.

Konverents toimub eesti keeles ja on osavõtjatele tasuta, ent vajalik on üritusele registreeruda enne 07.11 vastaval alamlehel aadressil www.siseministeerium.ee/interreg. Lisainfot ürituse kohta saab Marit Lani käest e-posti aadressil marit.lani@siseministeerium.ee või telefonil 612 5209.

Teabepäeva programm:

- 09:00** Registreerumine, hommikukohv ja suupisted
10:00 Avasõnad: regionaalminister Vallo Reimaa
10:20 Sissejuhatus Euroopa territoriaalsesse koostöösse
11:00 Euroopa territoriaalse koostöö valdkondade ülevaade:
- innovatsioon ja majandus
 - keskkond
 - kogukondade arendamine
 - ühendused ja ligipääsud
- 12:30** Buffetlõuna
13:30 Programmide lühitutvustus
- Eesti-Läti
 - Eesti-Läti-Vene
 - Kesk-Läänemeri
 - Läänemere piirkond
 - Piirkondadevahelise koostöö programmid
- 14:30** Programmide töötoad (kolm töötuba toimuvad paralleelselt): täpsem teave programmide kohta, kogemuste jagamine ja diskussioon
16:15 Lõpetamine
16:30 Võimalus kohvi ja kooki nautides juttu ajada

Toimuvad üritused

21.-22. september, Lissabon - INTERREG IV C foorum
Avakonverentsil tutvustatakse uut programmi ja tehakse kokkuvõtteid INTERREG IIIC kohta. Lisainfo: www.interreg3c.net. (Registreerumine on lõppenud.)

25.-26. september, Brüssel – INTERACTi koolitus: Sissejuhatus Euroopa territoriaalsesse koostöösse
Koolitus kõigile, kes soovivad alusteavet territoriaalse koostöö põhimõtete kohta. Registreerumine kuni 18.09: www.interact-eu.net/4107/0/0/1336385.

4.-6. november, Berliin – URBACT konverents
Hinnatakse 70 lõppeva URBAN-programmi tulemusi, tehakse kokkuvõtteid URBACT programmi kohta, avatakse URBACT II. Lisainfo: www.urbact.eu.

12.-13. november, Barcelona – INTERACTi koolitus: territoriaalse koostöö programmide ja projektide finantsjuhtimine.
Koolitus uutele töötajatele programmide ja projektide finantsjuhtimise kohta. Lisainfo ja veel koolitusi: www.interact-eu.net.